

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie**

Rzeszów, dnia października 2010 r.

**Pan
Marek Scelina
Starosta
Powiatu Leskiego**

LRZ-4101-05-07/2010

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.) zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła w Starostwie Powiatowym w Lesku kontrolę w zakresie realizacji przez Starostę zadań dotyczących gospodarki leśnej w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa w latach 2007 – 2010 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 1 października 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Staroście niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie realizację przez Starostwo zadań dotyczących gospodarki leśnej w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa w latach 2007 – 2010 (I półrocze).

W kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą, zadania Starosty wynikające z ustawy z dnia 28 września 1991 r. o *lasach* (Dz. U. Nr 101, poz. 444 ze zm.), w zakresie gospodarki leśnej w lasach niepaństwowych ujęte zostały w regulaminie organizacyjnym Starostwa. Realizacja tych zadań prowadzona była do 28 lutego 2010 r. w Wydziale Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa jednoosobowo przez kierownika Wydziału. Od 1 marca 2010 r. został zatrudniony drugi pracownik na stanowisku referenta. Ułatwieniem w realizacji

zadań był fakt, że w gminach powiatu leskiego: Baligród, Lesko, Olszanica, Solina zatrudnione są osoby, które w oparciu o uproszczone plany urządzania lasów, prowadziły gospodarkę w lasach stanowiących własność wymienionych gmin.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli organizacja wewnętrzna Starostwa zapewniała prawidłową realizację zadań Starosty związanych z nadzorem nad lasami niepaństwowymi, a pracownicy Starostwa odpowiedzialni za sprawowanie nadzoru nad lasami niepaństwowymi mieli odpowiednie kwalifikacje zawodowe.

W okresie objętym kontrolą w Starostwie nie przeprowadzono kontroli wewnętrznej dotyczącej sprawowania nadzoru nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa.

W latach 2007-2010 (I półrocze) Starosta wydał 8 decyzji dotyczących zmiany lasu na użytek rolny. Łączna powierzchnia tych zmian wyniosła 1,8327 ha i w żadnym przypadku nie dotyczyła powierzchni przekraczającej 1 ha. Analiza wymienionych postępowań wykazała, że 5 z 8 decyzji wydane zostały po upływie 30 dni od wszczęcia postępowania, co stanowiło naruszenie przepisów art. 35 i 36 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071 ze zm.). W 4 z 8 badanych decyzji w sentencji nie powołano przepisów ustawy z dnia 28 września 1991 r. *o lasach* (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435 ze zm.).

W okresie objętym kontrolą Starostwo prowadziło 45 spraw dotyczących zmiany użytków rolnych na leśne. Postępowania w tych sprawach w zakresie dowodowym były prowadzone prawidłowo. W każdym postępowaniu dokonywano oględzin upraw poddawanych ocenie. Z przeprowadzonych oględzin sporządzany był protokół, w którym oceniano udatność upraw. Wszystkie z 10 badanych decyzji wydane zostały po upływie 30 dni od wszczęcia postępowania, co stanowiło naruszenie przepisów art. 35 i 36 Kpa.

W okresie objętym kontrolą Starostwo nie przekazywało nadzoru nad gospodarką leśną nadleśniczym Lasów Państwowych.

Wysokość kosztów poniesionych przez Starostwo z tytułu nadzoru nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa wyniosła od 3,80 zł/ha w 2007 r. do 4,42 zł/ha w 2009 r.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że Starostwo terminowo sporządzało sprawozdania L-03 *o lasach stanowiących własność osób fizycznych i prawnych* za lata 2007-2009. W kontroli ustalono jednak, iż w sprawozdaniu za 2009 r. podano zaniżoną o 18 ha łączną powierzchnię lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa.

W kontroli ustalono, że na koniec I półrocza 2010 r. Starostwo posiadało dokumentację urządzeniową obejmującą łącznie 2.768 ha powierzchni gruntów leśnych, co

stanowiło 73% ogólnej powierzchni gruntów leśnych, z tego dokumentacja urzędniowa dla lasów należących do osób fizycznych obejmowała powierzchnię 597 ha, tj. 16% lasów należących do osób fizycznych (3.755 ha), natomiast dla lasów będących własnością osób prawnych obejmowała 2.171 ha, tj. 100% lasów będących własnością osób prawnych.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia brak dokumentacji urzędniowej dla 84% powierzchni gruntów leśnych należących do osób fizycznych.

W kontroli ustalono, że w ramach dokonywania ocen udatności upraw pracownicy Wydziału Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa dokonywali oględzin stanu lasu. Łącznie w latach 2008 - I połowa 2010 r. dokonano 41 oględzin.

Kierownik Wydziału Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa - w okresie objętym kontrolą - przeprowadził 2 kontrole lasów niepaństwowych

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli wskazuje to na brak systematycznego nadzoru służb Starosty nad gospodarką leśną w lasach niepaństwowych.

Przeprowadzone w toku kontroli oględziny 21 lasów prywatnych obejmujące uprawy leśne w wieku do 10 lat, młodniki (las w wieku od 11 do 20 lat) i drzewostan starszy wykazały, że stan zdrowotny i sanitarny lasów jest dobry. Nie stwierdzono występowania zagrożenia ze strony czynników abiotycznych, biotycznych i antropogenicznych.

Szczególnym przypadkiem były wyniki oględzin działek leśnych w miejscowości Horodek. Ustalono, że działki będące przedmiotem oględzin zostały całkowicie wylesione. Drzewostan został wykarczowany. Gleba mineralna została usunięta, a teren został wyplantowany i częściowo wykarczowany. Posiana została trawa. Wykonana została sieć dróg dojazdowych o szerokości 3-4 m, utwardzonych rumoszem skalnym. Grunt został trwale pozbawiony roślinności leśnej i wymaga zalesienia sztucznego. Z uwagi na swoje położenie usunięty las pełnił funkcje glebo i wodochronne. Stan ten ma wpływ na wystąpienie erozji gleby i jej degradację. Przywrócenie wymienionych funkcji może potrwać nawet kilkadziesiąt lat. Brak jest działań wskazujących na zalesienie gruntu i przywrócenie dotychczasowych funkcji. Działki leśne 242/1 o pow. 14,5893 ha i 244/2 o pow. 5,8384 ha, na których dokonano wylesienia znajdują się na terenie lasów uznanych za ochronne jako lasy glebochronne i wodochronne, na podstawie zarządzenia nr 36 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 12 kwietnia 1996 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Baligród.

Regionalny Dyrektor Lasów Państwowych w Krośnie w piśmie z 28 maja 2007 r. stwierdził, że na będącej przedmiotem oględzin działce leśnej doszło do

wielkopowierzchniowych cieć o charakterze dewastacyjnym na gruntach stanowiących własność Ewy i Janusza S. w m. Horodek, które w konsekwencji doprowadziły do wylesienia około 20 ha lasów ochronnych. Obowiązujące zasady prowadzenia gospodarki leśnej nie przewidują stosowania cieć zupełnych na tak dużych powierzchniach leśnych, zwłaszcza jeżeli mamy do czynienia z lasami ochronnymi na terenach górskich. Nawet konieczność przebudowy drzewostanów nie usprawiedliwia tak dużej ingerencji w środowisko leśne.

W kontroli ustalono, iż Ewa i Janusz S. zwrócili się z prośbą o opracowanie planu przestrzennego dla nieruchomości stanowiących ich własność w miejscowości Horodek. Rada Gminy w Solinie 19 lutego 2009 r. podjęła uchwałę Nr XXVII/282/09 o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Horodek 1. W dniu 17 kwietnia 2007 r. Starosta wydał decyzję – OS.6112-2/1/2007 nakazującą Ewie i Januszowi S., właścicielom lasu położonego w miejscowości Horodek- dz. ewid. 242/1, 243/1, 244//2 wykonanie zadań polegających na zalesieniu wylesionych gruntów na wymienionych działkach w terminie do dnia 30 kwietnia 2009 r. Wydanie decyzji było konsekwencją lustracji stanu lasu na wymienionych działkach przeprowadzonej 16 kwietnia 2007 r., i ustalenia, że dokonano nadmiernego pozyskania surowca drzewnego i wykarczowano pozostałe po wycince pnie drzew. Do decyzji załączono załącznik graficzny określający jakie gatunki drzew oraz w jakiej ilości należy wprowadzić na wymienionych w decyzji działkach. W dniu 3 kwietnia 2009 r. Janusz S. złożył do Starosty Leskiego wniosek w trybie art. 155 Kpa o zmianę treści decyzji OS.6112-2/1/2007 w zakresie terminu wykonania zalesienia i ustalenia terminu na 30 kwietnia 2012 r. W uzasadnieniu wniosku powołał zmianę przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o *lasach*, który ustala 5 letni okres ponownego wprowadzenia roślinności leśnej. Podał również, że w 2007 r. dokonano podziału działek.

W dniu 19 maja 2009 r. Starosta Leski na podstawie art. 155 w zw. z art. 154 Kpa wydał decyzję – OS.6112-2/2/2009 o zmianie własnej decyzji z 2007 r. Termin wykonania zalesienia ustalono na 30 kwietnia 2012 r.

W kontroli ustalono również, że 6 listopada 2006 r. Ewa i Janusz S. wystąpili do Starosty Leskiego z wnioskiem o zmianę użytku leśnego na użytek rolny oznaczonych jako działki 243/2, 242/2, 242/5. Wydział Geodezji Starostwa, bez wiedzy i udziału kierownika Wydziału Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa przeprowadził w tej sprawie postępowanie i 8 maja 2007 r. przekazał sprawę do Wojewody Podkarpackiego. Dyrektor Wydziału Środowiska i Rolnictwa z Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego 24 maja 2007 r. zwrócił Staroście wniosek celem załatwienia według kompetencji. Po zwrocie sprawie nie nadano dalszego biegu.

Wydział Geodezji Starostwa na zlecenie Ewy i Janusza S. dokonał podziału działek 242/1, 243/1, i 244/2. Celem podziału było wydzielenie enklaw leśnych oraz wydzielenie drogi wewnętrznej. Podziału działek dokonano na podstawie zaświadczenia wydanego przez Wójta Gminy Solina stwierdzającego brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Sprawa została załatwiona bez zasięgnięcia opinii Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia brak współdziałania Wydziału Geodezji Starostwa z Wydziałem Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa w załatwianiu spraw.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie - na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK wnosi o:

1. wykazywanie w sprawozdaniach L-03 *o lasach stanowiących własność osób fizycznych i prawnych* danych zgodnych z ewidencją,
2. uzupełnienie dokumentacji urzędzeniowej (tj. uproszczone plany urządzenia lasu oraz inwentaryzacje stanu lasu) dla terenów nie objętych tą dokumentacją,
3. przestrzeganie w prowadzonych postępowaniach administracyjnych przepisów Kpa dotyczących terminów prowadzenia postępowania,
4. zapewnienie współdziałania Wydziału Geodezji Starostwa z Wydziałem Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa w zakresie załatwiania spraw dotyczących lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa.

Najwyższa Izba Kontroli oczekuje od Pana Starosty, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Staroście prawo zgłoszenia do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały.